

NEWSLETTER 1/2023

V najnovšom vydaní Newslettera Vám prinášame nasledujúce témy:

1. Znížená 10 % sadzba DPH.....	1
2. Novela zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch prináša doplnenie o tzv. rodinné podniky.....	2
3. Nové usmernenie MFSR o určení obsahu dokumentácie transferového oceňovania.....	3
4. Návrh nezdaniteľnej položky na príspevky na dôchodkové sporenie.....	3
5. Návrh zákona o premenách obchodných spoločností a družstiev.....	4
6. Návrh novely zákona o regionálnej investičnej pomoci.....	5
7. Zmena zákona o nadáciách a Občianskeho zákonníka.....	6
8. Návrh novely zákona o účtovníctve.....	6
9. Nová úprava mzdových príplatkov od 1.6.2023.....	7
10. Používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách.....	7
11. Možnosť získať grant na procesný audit.....	8

1. Znížená 10 % sadzba DPH

1

V predchádzajúcom vydaní nášho Newslettera sme Vás informovali o novele zákona o dani z pridanej hodnoty, v rámci ktorej bolo na prechodné obdobie (do 31.3.2023) schválené zavedenie zníženej sadzby DPH vo výške 10 % na vybrané služby uvedené nižšie. Národná rada SR schválila dňa 22.12.2022 ďalšiu novelu zákona o DPH, ktorá s účinnosťou od 1.4.2023 umožní pokračovať v aplikácii zníženej sadzby DPH na uvedené služby natrvalo.

Služby, na ktoré je možné uplatniť zníženú sadzbu DPH aj po 31.3.2023 sú uvedené v prílohe č. 7a zákona o DPH, pričom ide o:

- služby prepravy osôb visutými a pozemnými lanovkami a lyžiarskymi vlekmi,
- služby na účely vykonávania športu v krytých i nekrytých športových zariadeniach (vrátane vstupu do fitnesscentier) a vstupné do umelých kúpalísk,
- reštauračné a stravovacie služby,
- ubytovacie služby.

Pri aplikácii zníženej sadzby DPH by mali byť obozretní najmä poskytovatelia reštauračných a stravovacích služieb, pretože z pohľadu DPH je jej uplatňovanie komplikovanejšie. Na správnu aplikáciu zníženej sadzby je dôležité, aby boli reštauračné a stravovacie služby dostatočne sprevádzané podpornými službami umožňujúcimi konzumáciu poskytnutých jedál alebo nápojov priamo na mieste. Príkladom podpornej služby je poskytnutie priestoru na konzumáciu, poskytnutie obsluhy, toaliet či šatní. Z uvedeného vyplýva, že ak si

zákazník objedná jedlo v reštaurácii, kde ho aj skonzumuje, uplatní sa znížená sadzba. Avšak kúpa jedla so sebou alebo donáška jedla podlieha základnej sadzbe DPH vo výške 20 %, nakoľko z pohľadu DPH ide o dodanie tovaru.

2. Novela zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch prináša doplnenie o tzv. rodinné podniky

Národná rada SR schválila dňa 2.12.2022 novelu zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch. Medzi najvýznamnejšie zmeny patrí doplnenie nových ustanovení týkajúcich sa problematiky rodinných podnikov, čím rodinné podnikanie nadobúda samostatný právny rámec.

V zmysle tejto novely môže byť rodinným podnikom len subjekt, ktorý bol primárne zriadený za účelom podnikania s podstatnou existenciou rodinných väzieb. Ustanovenia pre rodinné podniky teda nevytvárajú novú samostatnú právnu formu, ale definujú znaky rodinného podniku pre subjekty už existujúcich právnych foriem. Medzi vybrané právne formy patrí: obchodná spoločnosť, družstvo a fyzická osoba – podnikateľ.

Existencia rodinných väzieb je pre rodinný podnik zásadná z pohľadu jeho vnútorného fungovania ako aj z pohľadu dosahovania cieľov v podnikaní. Podstatnými znakmi existencie rodinných väzieb sú:

- väčšinový výkon hlasovacích práv v prospech členov jednej rodiny,
- účasť vo vedení spoločnosti prostredníctvom osoby štatutára ako člena rodiny,
- väčšinový hospodársky prospech členov jednej rodiny.

2

Novela zákona tiež upravuje radu rodinného podniku ako štatutárneho orgánu podniku, podmienky, kedy môže byť podnik zaradený do evidencie rodinných podnikov, ako aj priznanie štatútu a povinnosti registrovaného rodinného podniku.

Do budúcnosti by rodinné podniky mohli získať prístup k vybraným formám priamej a nepriamej pomoci. Konkrétne formy podpory rodinných podnikov však nateraz neboli zákonom stanovené.

Účinnosť novely zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch je od 1.1.2023, pričom ustanovenia týkajúce sa rodinných podnikov nadobúdajú účinnosť 1.7.2023.

3. Nové usmernenie MF SR o určení obsahu dokumentácie transferového oceňovania

Koncom roka 2022 bolo vo Finančnom spravodajcovi uverejnené nové Usmernenie Ministerstva financií SR č. MF/020061/2022-724 (ďalej len „nové usmernenie“) o určení obsahu dokumentácie transferového oceňovania (ďalej len „dokumentácia“). Nové usmernenie sa použije pri príprave dokumentácie za zdaňovacie obdobie začínajúce po 31.12.2022.

V rámci nového usmernenia sa zavádza dokumentačná povinnosť aj na úvery a pôžičky, ktoré nemajú vplyv na základ dane z príjmov.

Nové usmernenie prináša tiež zmenu pre stále prevádzkarne v podobe rozšírenia dokumentačnej povinnosti. Okrem štandardných náležitostí úplnej, základnej alebo skrátenej dokumentácie sa pre stále prevádzkarne zavádza aj povinnosť zdokumentovať spôsob priradenia kapitálu a nákladov financovania stálej prevádzkarne, ak ich stála prevádzkareň uplatňuje v daňových výdavkoch.

Upravuje sa tiež rozsah subjektov, ktoré majú povinnosť viesť skrátenú dokumentáciu (ak sa pri danej transakcii nevypracováva úplná alebo základná dokumentácia). Túto dokumentáciu majú po novom viesť:

- pri významnej kontrolovanej transakcii daňovníci, ktorí v príslušnom zdaňovacom období vykázali daňovú stratu, uplatňujú odpočet daňovej straty, alebo sa nekvalifikujú na zníženú 15 %-nú sadzbu dane z príjmov,
- pri kontrolovanej transakcii daňovníci, ktorí v príslušnom zdaňovacom období uplatňujú úľavu na dani.

4. Návrh nezdaniteľnej položky na príspevky na dôchodkové sporenie

Dňa 13.1.2023 bol Národnej rade SR predložený návrh zákona na zvýšenie podpory dobrovoľného dôchodkového sporenia.

Navrhuje sa zavedenie daňového stimulu formou nezdaniteľnej časti základu dane vo výške preukázateľne zaplatených dobrovoľných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, max. do výšky 2 % zo základu dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a podnikania. Táto suma zároveň nesmie presiahnuť výšku 2 % zo 60-násobku priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa zisťuje základ dane.

Taktiež sa navrhuje, aby čerpanie z dobrovoľného sporenia bolo umožnené aj pred dosiahnutím dôchodkového veku. Úprava základu dane bude potrebná iba v prípade, ak dôjde k výberu prostriedkov pred dovŕšením 55 rokov veku a zároveň, ak si daňovník uplatnil nezdaniteľnú položku v predchádzajúcich obdobiach.

Navrhovaná účinnosť novely je 1.1.2024.

5. Návrh zákona o premenách obchodných spoločností a družstiev

Ministerstvo spravodlivosti SR momentálne vyhodnocuje vznesené pripomienky k návrhu zákona o premenách obchodných spoločností a družstiev a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon“). Zákon bol navrhnutý za účelom transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2121 z 27.11.2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o cezhraničné premeny, zlúčenia alebo splynutia a rozdelenia.

Cieľom návrhu je vypracovanie jednotnej a ucelenej právnej úpravy splynutí, zlúčení, rozdelení, zmeny právnej formy spoločností a ich cezhraničných alternatív, ktorá by nahradila aktuálne platnú právnu úpravu obsiahnutú v Obchodnom zákonníku.

Návrh Zákona (okrem iného):

- zavádza novú terminológiu, a to pojmy premeny a cezhraničné premeny, pričom premenami sa chápe fúzia (splynutie a zlúčenie) a rozdelenie spoločností a cezhraničnou premenou sa rozumie cezhraničná fúzia a cezhraničné rozdelenie;
- zavádza nové inštitúty – odštiepenie (inštitút zodpovedajúci čiastočnému rozdeleniu, kedy rozdeľovaná spoločnosť nezaniká a jej časť sa odčleňuje do inej spoločnosti), cezhraničné rozdelenie, cezhraničná zmena právnej formy;
- skracuje lehotu na oznámenie zanikajúcej spoločnosti o tom, že bol vypracovaný návrh projektu premeny správcovi dane (daňový alebo colný úrad), a to zo súčasných 60 dní na 30 dní pred dňom konania valného zhromaždenia, na ktorom sa má rozhodnúť o schválení návrhu projektu premeny.

Keďže účinnosť Zákona sa navrhuje od 1.6.2023, budeme pozorne sledovať jeho ďalší vývoj a podrobnejšie informácie prinesieme v ďalších vydaniach nášho Newsletteru.

6. Návrh novely zákona o regionálnej investičnej pomoci

4

Poslanci Národnej rady SR predložili návrh novely zákona č. 57/2018 Z. z. o regionálnej investičnej pomoci, ktorým sa má novelizovať aj zákon o dani z príjmov.

Hlavným cieľom novely zákona je odstránenie nepriaznivých dopadov energetickej krízy a zmiernenie povinností pre prijímateľov investičnej pomoci. Upravené podmienky sa týkajú aj potenciálnych žiadateľov o regionálnu investičnú pomoc, ktoré majú slúžiť na prilákanie nových investorov.

Novela zákona prináša viacero dočasných zmien. Najvýznamnejšími navrhovanými zmenami sú:

- predĺženie lehoty na začatie vykonávania podnikateľskej činnosti uvedenej v investičnom zámere a predĺženie lehoty na ukončenie prác na projekte,
- zníženie hodnoty minimálneho nárastu výroby,
- zníženie výšky minimálne investovaných nákladov, ktoré majú byť do projektu investované v roku 2023 a 2024,
- zníženie hodnoty minimálneho nárastu pracovných miest v rámci projektu v roku 2023 a 2024.

Navrhovaná novela zákona má priniesť aj zmenu v zákone o dani z príjmov, ktorá predlžuje obdobie, počas ktorého si budú môcť príjemcovia investičnej pomoci uplatňovať úľavu na dani z príjmov. Podnikatelia, ktorým bola schválená investičná pomoc formou úľavy na dani z príjmov, majú vo všeobecnosti po splnení zákonom stanovených podmienok nárok na uplatnenie úľavy na dani najviac počas desiatich bezprostredne po sebe

nasledujúcich zdaňovacích období. Navrhuje sa nezapočítavať do lehoty na začatie uplatňovania úľavy na dani zdaňovacie obdobia:

- rokov 2023 a 2024, ak má príjemca investičnej pomoci nárok na úľavu na dani aj po 31.12.2022,
- rokov 2024, 2025 a 2026, ak bude rok 2023 prvým zdaňovacím obdobím, v ktorom si príjemca môže uplatniť úľavu na dani z príjmov.

Účinnosť novely zákona sa navrhuje dňom vyhlásenia.

7. Zmena zákona o nadáciách a Občianskeho zákonníka

Ministerstvo spravodlivosti SR predložilo návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 37/2002 Z. z. o nadáciách, a o zmene Občianskeho zákonníka, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon o nadáciách“). Hlavným dôvodom navrhovaného zákona je zavedenie inštitútu pre správu majetku na súkromné účely, ktorý doteraz v slovenskej legislatíve chýbal. Obdobné nástroje sú známe zo zahraničia, ako napr. zverenecké fondy („trusty“) či súkromné nadačné fondy. Umožní sa tak občanom nastavenie spôsobu spravovania a odovzdania majetku pre členov rodiny či iné, nimi určené osoby.

Navrhovanou novelou zákona sa má doplniť nový pojem – súkromná nadácia. Pripravovaná novela bude obsahovať právnu úpravu fungovania súkromnej nadácie, vrátane podmienok jej vzniku. Minimálna výška príspevku do súkromnej nadácie sa navrhuje vo výške 1 eura.

Majetok súkromnej nadácie bude môcť tvoriť všetko, čo môže byť predmetom súkromnoprávných vzťahov (napr. hnutelné a nehnuteľné veci, cenné papiere, obchodné podiely, šperky, kryptomeny).

Informácie o zakladateľovi súkromnej nadácie by mali byť neverejné.

Z hľadiska dane z príjmov by mala mať súkromná nadácia obdobný daňový režim ako bežný daňovník dane z príjmov právnických osôb. Príspevky a dary do súkromnej nadácie by tak nemali podliehať zdaneniu na úrovni súkromnej nadácie. Príjem súkromnej nadácie by mal podliehať sadzbe dane z príjmov právnických osôb. Plnenia poskytnuté beneficentovi – fyzickej osobe zo zisku nadácie by mali byť zdanené zrážkovou daňou obdobne, ako je to v prípade dividend.

Ak by sa však vyplácalo beneficentovi plnenie, ktoré nie je tvorené zo zisku súkromnej nadácie, daňový režim bude rovnaký ako v prípade darovania. Rovnako sa bude nahliadať aj na bezodplatné užívanie majetku súkromnej nadácie beneficentom - fyzickou osobou, ako aj na úhradu jej nákladov z majetku súkromnej nadácie a takéto užívanie majetku nebude predmetom dane z príjmov fyzickej osoby.

Navrhovaná účinnosť zákona o nadáciách je od 1.1.2024. Podrobnejšie Vás však budeme informovať o pripravovanom zákone v ďalších vydaniach nášho Newslettera.

8. Návrh novely zákona o účtovníctve

Na základe predbežnej informácie Ministerstva financií SR sa v súčasnosti pripravuje zmena zákona č. 431/2022 Z. z. o účtovníctve, ktorou sa slovenský zákon priblíži ešte viac európskym predpisom. Cieľom navrhovanej zmeny je zlepšiť kvalitu informácií zverejňovaných vo výročných správach vybraných účtovných jednotiek týkajúcich sa ich vplyvu na environmentálnu, sociálnu oblasť a oblasť riadenia a správy (informácie o udržateľnosti). Všetky tieto informácie by mali dostať aj jednotný elektronický formát vykazovania v súlade s európskymi štandardami a s povinnosťou jednotného uistenia týchto informácií nezávislou stranou.

V súvislosti s uvedenou zmenou je plánovaná aj úprava požiadaviek na odborné vzdelanie audítorov a systematiku ich práce. V súčasnosti nie sú tieto požiadavky na audítorov zákonom o audite a ani zákonom o účtovníctve udávané ako povinné, preto ani nie sú bližšie upravené. S ohľadom na plánované zmeny na požiadavky povinného zverejňovania informácií o udržateľnosti bude potrebné prijať zmeny nielen v spomínaných zákonoch, ale tiež v Obchodnom zákonníku.

Predpokladaný termín začatia pripomienkového konania novely zákony o účtovníctve je máj 2023.

9. Nová úprava mzdových príplatkov od 1.6.2023

S účinnosťou od 1.6.2023 sa upravuje výška mzdových zvýhodnení (príplatkov). Po vyše dvoch rokoch sa príplatky opäť naviažu na minimálnu mzdu nasledovne:

- príplatok za prácu v sobotu: 2,012 eur (50 % minimálnej mzdy za hodinu).
- znížený príplatok za prácu v sobotu: 1,810 eur (45 % minimálnej mzdy za hodinu).
- príplatok za prácu v nedeľu: 4,023 eur (100 % minimálnej mzdy za hodinu).
- znížený príplatok za prácu v nedeľu: 3,621 eur (90 % minimálnej mzdy za hodinu).
- príplatok za nočnú prácu pri nerizikovej práci: 1,609 eur (40 % minimálnej mzdy za hodinu).
- znížený príplatok za nočnú prácu pri nerizikovej práci: 1,408 eur (35 % minimálnej mzdy za hodinu)
- príplatok za nočnú prácu pri rizikovej práci: 2,012 eur (50 % minimálnej mzdy za hodinu)
- mzdová kompenzácia za sťažený výkon práce: 0,805 eur (20 % minimálnej mzdy za hodinu)
- mzdová kompenzácia za neaktívnu pracovnú pohotovosť mimo pracoviska: 0,805 eur (20 % minimálnej mzdy za hodinu)

10. Používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách

MF SR predložilo návrh opatrenia na zvýšenie sumy základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách za každý 1 km jazdy zo súčasných 0,227 eur na 0,239 eur.

Účinnosť tohto opatrenia sa navrhuje od 1.4.2023. O jeho prijatí Vás budeme informovať v ďalšom vydaní nášho Newslettera.

11. Možnosť získať grant na procesný audit

Dovoľte, aby sme Vás informovali o možnosti ako zlepšiť interné procesy vo vašej firme s využitím dotácie až do výšky 9 600 eur za vykonanie firemného auditu.

Slovak Business Agency cez projekt Národné podnikateľské centrum spustila pre etablované firmy novú službu – PROCESNÝ AUDIT. Cieľom pomoci je rozvíjať a zlepšovať procesy v malých a stredných podnikoch, poukázať na ich príležitosti a včas informovať o možných rizikách. Výstupom sú riešenia a návrhy na zlepšenie.

Možné oblasti auditu: výrobné procesy, marketing, IT, obchodné vzťahy, iné. Z Vašej strany nie je požadované žiadne spolufinancovanie.

Audit zrealizuje konzultačná firma získaná z transparentného výberu a v oblasti, ktorú si sami zvolíte. Po splnení potrebných krokov budú náklady za ukončený audit konzultačným firmám uhradené. Poukážku nie je možné použiť na finančný ani účtovný audit.

Voucher na procesný audit môžu využiť spoločnosti, ktoré existujú viac ako 3 roky a zamestnávajú menej ako 250 zamestnancov, ročný obrat nepresahuje 50 mil. € a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 mil. €).

7

Viac podrobností k spracovaniu a posúdeniu žiadosti nájdete na stránke NPC, alebo Vám radi poskytneme osobné poradenstvo.

Neváhajte sa preto s nami poradiť o možnosti využitia tohto dotačného programu podľa Vašich potrieb.

Tento Newsletter je produktom TPA.
S pozdravom,

Váš TPA tím.

Kontakt:

TPA Slovensko
Blumental Offices II
Nám. Mateja Korvína 1
811 07 Bratislava

TPA Slovensko
Letná 27
040 01 Košice

Tel.: +421 (02) 57 351 111

www.tpa-group.sk

www.tpa-group.com

Ak si želáte dostávať pravidelné informácie, prihláste sa k odoberaniu Newslettera na našej webovej stránke.

IMPRESSUM Informácie obsiahnuté v tomto dokumente slúžia iba na všeobecné informačné účely. Ak sa rozhodnete použiť ich v praxi, odporúčame tak urobiť až na základe odbornej konzultácie v rámci ktorej je možné posúdiť všetky aspekty konkrétneho prípadu. Tento dokument nenahrádza odborné poradenstvo, a preto TPA nemôže niesť zodpovednosť za prípadné škody vzniknuté v dôsledku použitia tu uvedených informácií.

Copyright © 2020 TPA, Blumental Offices II, Nám. Mateja Korvína 1, 811 07, Bratislava

Všetky práva vyhradené.